

az egyetemre szállítják – pl. a buszpályaudvarról – a hallgatókat. A nagy forgalom miatt korán kell indulnia a kocsinak. A délutáni és esti órákban szabadidős tevékenységre tudjuk őket szállítani, vagy ha sportolni járnak, moziba, vagy akár társaságba, kocsmázni szeretnének menni, elvisszük őket. Mindenkit bátorítok, hogy használják ezt a lehetőséget! Ha ép társaikkal mennek, őket is elvisszük, ezzel tudunk hozzá tudunk hozzájárulni a kapcsolataik építéséhez. A szolgáltatások online is igénybe vehetők, az alábbi e-mail címre várjuk a megkereséseket: szolgalat@listserv.pte.hu.

Új rovat születik a *Nexus*ban.

MCs: Igen, így van. A rovat célja ugyanaz, mint a tervezett előadásunké: újabb csatorna arra, hogy minél több emberhez eljuttassuk az üzeneteinket. A PTE deklaráltan befogadó egyetem, de ténylegesen is azzá kell válnia! A befogadás kulcsa nemcsak a [Támogató Szolgálat](#) munkája,

hanem mindaz, ami körbeveszi a fogyatékossgal élő hallgatókat: a hallgatótársak, az oktatók, a Tanulmányi Osztály és a többi egyetemi munkatárs segítsége és együttműködése.

Az egész bölcsészkar nevében köszönöm az interjút!

A Támogató Szolgálat munkatársai közötti összehangolt harmónia és csapatmunka szellemisége a beszélgetés alatt számomra is egyértelművé és világossá vált. A most induló, oktatók részére meghirdetett szemléletformáló érzékenyítő program felhívásának célja: párbeszédet indítani a fogyatékossgal élő hallgatók oktatása és számonkérése során adható segítség formáiról. Bátorítanám a hallgatókat, hogy vegyék fel a kapcsolatot a Támogató Szolgálattal. A munkájuk ugyanis ahhoz járul hozzá, hogy a BTK-n jól érezzék magukat, hatékonyan tanuljanak, és könnyebben elérjék a céljaikat.

Az interjút készítette: Szélpál Livia

„A BEFOGADÓ KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA KÖZÖS FELELŐSSÉGE A TÁMOGATÓ SZOLGÁLATNAK, AZ OKTATÓKNAK ÉS A HALLGATÓ TÁRSAKNAK”

*Fogyatékossgal élő hallgatók jogai a felsőoktatásban,
valamint a PTE BTK-n igénybe vehető szolgáltatások*

Jogok

Az oktatáshoz való hozzáférés minden embernek alapvető emberi joga. „Minden személynek joga van a neveléshez. A nevelésnek, legalább is az elemi és alapvető oktatást illetően, ingyenesnek kell lennie. Az elemi oktatás kötelező. A technikai és szakoktatást általánossá kell tenni; a felsőbb tanulmányokra való felvételnek mindenki előtt – érdeméhez képest – egyenlő feltételek mellett nyitva kell állnia.” (*Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata*, 26. cikkely 1. pont)

Kit nevezünk fogyatékossgal élő személynek?

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4§ a) szerint a fogyatékos személy „az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja”.

A felsőoktatási törvény végrehajtási rendelete taxatív felsorolja, hogy kiket tekint fogyatékosnak, és ebben – az általánosan ismert fogyatékos csoportok mellett – azonosítja az olyan, külső látható jegyekkel nem bíró fogyatékos típusokat is, mint tanulási zavarral küzdők körét is: mozgáskorlátozottak, látássérültek, hallássérültek, beszéd fogyatékosok, autizmussal élők mellett a pszichés fejlődési zavaros (diszlexiás-diszgráfiás-diszortográfias, diszkalkuliás, hiperaktív, figyelemzavaros, magatartásszabályozási zavaros) kategóriák kerülnek említésre.

Milyen jogai vannak a fogyatékossgal élő személyeknek a felsőoktatásban?

A sikeres érettségi után a felvételi vizsga következik. A diák, aki az eljárás során szakvéleménnyel tudja igazolni érintettségét, negyven többletpontot kap

A fogyatékossgal élő hallgatók esélyegyenlőségét a kormány a felsőoktatási törvényben deklarálja, azzal a kitételrel, hogy az esélyegyenlőség érvényesítése indokán nem lehet alapvető tanulmányi követelmények alól mentesítést kapni. Vagyis az adott szakmához elengedhetetlen tárgyakhoz (kötelező kurzusok) nem lehet felmentést igényelni. Ugyanakkor az elérhető kedvezményekkel teljesíthetővé válhat a kurzus. Ezzel a törvényalkotónak az a nyilvánvaló célja, hogy a fogyatékossgal élő hallgató a készségeinek megfelelő szakmához szükséges végzettséget szerezzze meg, és ne olyat, amelyet képességeivel és akadályoztatásával nem tud majd ellátni, mert alapvető követelményeket nem teljesített. Ugyanakkor a hallgatónak joga van az őt illető információkhoz, valamint ahhoz, hogy maga alakíthassa tanulmányi rendjét, minden elérhető szolgáltatást és oktatást igénybe vehessen, és képességeinek megfelelő ellátásban részesüljön.

A hallgatók fizikai, szellemi, mentális képessége, állapota nagyban befolyásolja tanulási lehetőségeiket. Az államilag finanszírozott képzésben résztvevő fogyatékossgal élő hallgatók további, összesen négy államilag finanszírozott félévet vehetnek igénybe felsőfokú tanulmányaik bármely szintjén. A felsőoktatási törvény felsorolja mindazt a kedvezményt, ami a fogyatékossgal élő hallgatóknak adható, valamint a sikeres tanulás feltételeként meghatározza a szolgáltatás minőségét. Olyan oktatást, számonkérést, és támogatást kell nyújtani, amelynek segítségével a fogyatékossgal élő teljesíteni tudja a követelményeket. Ez utóbbi alapvető feltétel, de sok esetben mégsem magától értetődő. Természetesen az egyes fogyatékossgal típusokhoz eltérő kedvezmények vehetők igénybe, ezeket a kapcsolódó végrehajtási rendelet szabályozza.

Milyen kedvezményeket vehetnek igénybe a fogyatékossgal élő hallgatók a felsőoktatásban?

A kedvezmények körébe, a jogszabály szerint a következő kedvezmények tartoznak: „Indokolt esetben mentesíteni kell egyes tantárgyak, tantárgyrészek tanulása vagy a beszámolás kötelezettsége alól. Szükség esetén mentesíteni kell a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz – így különösen írógép, számítógép – alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható és nem vezethet az oklevél által tanúsított szak-képzettség megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.” [2011. évi CCIV. törvény 49.§ (8)]

Az érintetteknek vizsgák esetében többletidő igénybevételére van joguk, ami legalább az általánosan megadott időnél 30 százalékkal kell, hogy több legyen.

A felsorolt kedvezményeken túl a jogszabály a tanulmányi kedvezmény kérdésekben döntő testületeknek lehetőséget nyújt a fogyatékos-sággal élő hallgató speciális helyzetéhez, körülményeihez és képességeihez igazodó döntést hozni. Ez a kedvezményeket taxatív felsoroló jogszabály kreatív pontja. Ez alapján kaphat a hallgató olyan kedvezményt, ami nem került felsorolásra, és a hallgató kérése, valamint a döntéshozó szerv javaslata alapján ténylegesen reagálhat a hallgató különös, az átlagtól eltérő problémáira.

Kell-e igazolni a fogyatékos-ságot?

A fogyatékos-ságot minden esetben igazolni kell. A rendelet meghatározza azokat a szerveket, amiknek a szakvéleménye elfogadható az eljárás során. Azoknak a hallgatóknak, akik már a középfokú tanulmányaik során rendelkeztek diagnózissal, az Nktv. által meghatározott megyei pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága által kiállított szakvéleménnyel vehetik igénybe a kedvezményeiket. Aki nem rendelkezett ilyen szakvéleménnyel, fogyatékos-sága a felsőfokú tanulmányok során alakul ki, vagy merül fel a gyanú, hogy érintett valamely tanulást akadályozó szindrómában, annak a korábbiakban a megyei kormányhivatal rehabilitációs szakigazgatási szervéhez, 2020. szeptember 1-jétől pedig az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat-hoz kell fordulnia.

A jogszabály arról is rendelkezik, hogy a hallgatók ügyeik segítése érdekében személyi segítséget vehetnek igénybe. A személyi segítséget bárki biztosíthatja, de erre a Pécsi Tudományegyetemen a Támogató Szolgálat a kijelölt szerv.

Szolgáltatások

A PTE Támogató Szolgálat a tizenhét éve kezdte meg a működését, kezdetben a hagyományos (mozgás-, látás-, hallássérültek) fogyatékos-sággal élők csoportjára összpontosítva, később pedig kiterjesztette tevékenységét mindazokra, akiket a köznevelés sajátos nevelési igényűként tart számon.

Mik a Támogató Szolgálat céljai?

A Támogató Szolgálat célja a fogyatékos-sággal élő egyetemi polgárok segítése, önálló életvitelének kialakítása és megkönnyítése, elsődlegesen a lakáson kívüli (köz)szolgáltatások, – különös tekintettel az oktatási szolgáltatások – elérésének segítségével, mindezt az érintettek aktív közreműködésével.

A szolgálat szemléletformálással és információszolgáltatással járul hozzá a befogadó társadalmi és fizikai környezet kialakításához. Az ellátás hozzájárul a fogyatékos-ságból eredő hátrányok csökkentéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez, az esélyegyenlőség megteremtéséhez, kiemelten a felsőfokú végzettség megszerzéséhez és a munkaerőpiacra való felkészüléshez.

Mik a Támogató Szolgálat feladatai?

A Támogató Szolgálat feladatai elsősorban a PTE fogyatékos-sággal élő hallgatóinak támogatása a tanulmányok, a szállítás, segítségnyújtás, a mentálhigiénés és egészségügyi szolgáltatással kapcsolatos tanácsadás, a közösségi élet és a munkaerőpiaci lehetőségek, az idegen nyelv-tanulás és az interkulturális tapasztalatok megszerzése terén.

A szolgálat segítséget nyújt az órai jegyzetek digitalizálásában, speciális eszközök kölcsönzésében, könyvtárhasználat segítségével, mikrobusza és személyautója a mozgáskorlátozottak és a látássérültek rendelkezésére áll. A szolgálat célja a fogyatékos-sággal élő hallgatók lelki egészségének elősegítése és megőrzése, ennek érdekében a mentálhigiénés szakember prevenciós, egészségmegőrző, fejlesztő és mentálhigiénés tevékenységet folytat, valamint a szolgálatot igénybe vevőket állapotváltozásuk észlelése után – szükség esetén – a megfelelő szakemberhez irányítja. A rászoruló hallgatók gyógytornát vehetnek igénybe. Emellett a szolgálat segítséget nyújt a fogyatékos-sággal élő hallgatóknak a munkaerő-piacon való elhelyezkedésben az álláskeresés kihívásaira való felkészítési programok szervezésével, lebonyolításával, állásajánlatok gyűjtésével, közvetítésével, valamint közös programok szervezésével az integráció elősegítésének érdekében.

Fogyatékossgal élő hallgatóink aktív közreműködésével hozzájárulunk az egyetemi humán környezet szemléletformálásához, az inkluzivitás növeléséhez szemléletformáló alkalmak, események, órák és programok szervezésével. A gyakorlat azt mutatja, hogy a Támogató Szolgálatot az egyetemi tanulmányi rendszerbe regisztrált hallgatók közül a súlyosan fogyatékos és a fogyatékoságát felvállaló, szolgáltatásra szoruló hallgatók veszik igénybe.

A fogyatékoság vállalása különösen kényes és lényeges kérdés. Számtalanszor találkozunk olyan hallgatóval, aki hosszú történeteket mesél arról, hogy a korábbi tanulmányai során milyen nehézségei voltak, miért akar a felsőoktatásban tiszta lappal kezdeni, és miért nem

szeretné felfedni érintettségét. Ugyanakkor így elzárja magát azoktól a kedvezményektől, segítségtől, amelyek igénybevételével sikeres(ebb) lenne tanulmányaiban. Előfordulhat, hogy a lemorzsolódás áldozatává válik, vagy az utolsó pillanatban kér segítséget, amikor a helyzet helyrehozása már igazi kihívás. A befogadó környezet kialakítása közös felelőssége a Támogató Szolgálatnak, az oktatóknak és a hallgató társaknak. Az egyetemen tapasztaltakat modelként viszik tovább ép és fogyatékossgal élő hallgatóink. Az előbbieket hozzájárulhatnak a befogadó társadalom megteremtéséhez, az utóbbiak pedig továbbadhatják a Pécsi Tudományegyetem jó hírét.

Összeállította: *Magdali Csaba*

„AZOKNAK AJÁNLOM A POLITOLÓGIA BA SZAKOT, AKIK ÖSSZEFÜGGÉSEKBEN GONDOLKODNAK”

Interjú Gobányi Edvinnel

Gobányi Edvin a PTE BTK politikatudomány alapszak harmadéves hallgatója. Szakdolgozatát nemzetközi kapcsolatok témában írja. Szakmai gyakorlatát 2021 nyarán Magyarország Párizsi Konzulátusán végezte. Itt lehetőség nyílt interjút készíteni Habsburg Györggyel, aki 2021-től Magyarország nagykövete Párizsban. Edvin a nemzetközi diplomácia területén szeretne elhelyezkedni. Ehhez pedig biztos szakmai alapot nyújt a PTE BTK Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék.

Mióta tanulsz a PTE BTK-n? Miért a pécsi bölcsészkarra esett a választásod?

2019 óta tanulok Pécsen. Rengeteg jót hallottam a PTE-ről. Abban biztos voltam, hogy böl-

csészettudományi karon szeretnék továbbtanulni, mert a humán tárgyak sokkal közelebb álltak hozzám, mint a reál tárgyak. Azért esett Pécsre a választásom, mert közel van a lakóhelyemhez és rengeteg jót hallottam a karról azoktól az ismerősöktől, barátoktól, akik korábban ide jártak. A döntésben segített a nyílt nap is.

Miben tud téged segíteni a pécsi politológus BA diploma?

Idén szeptemberben kezdtem meg az utolsó évet, harmadéves vagyok. Nagyon szeretek ide járni, annyi mindenre alkalmas ez a szak! Átfogó rálátást ad számos tudományágra a közgazdasági és jogi alapismeretektől kezdve a történelmen át a filozófiáig. A képzés során mindenből kapunk egy kis szeletet, az interdiszciplináris nézőpont